

**Zasady pokonywania węzła i zmiany kierunku podczas
wyciągania i opuszczania w technice dwóch lin
stosowane podczas działań PSP związanych
z ratownictwem wysokościowym**

Instruktor recenzent:

kpt. Marek Sitarski

Opracowanie merytoryczne:

kpt. Wojciech Brachaczek

Warszawa, 2026 r.

Opracowanie metodyczne:

- Biuro Edukacji KG PSP

Dokument opracowano w ramach szkolenia Instruktorów Ratownictwa Wysokościowego KSRG. Materiały w formie zdjęć i filmów instruktażowych powstały podczas Szkolenia Specjalistycznego Ratowników Wysokościowych KSRG.

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Stanowisko i wykorzystane przyrządy	5
3.	Informacje ogólne	7
4.	Zmiana kierunku z opuszczania do wyciągania	9
5.	Zmiana kierunku z wyciągania do opuszczania	10
6.	Przejście przez węzeł podczas wyciągania	11
7.	Przejście przez węzeł podczas opuszczania	12
8.	Podsumowanie	13
9.	Bibliografia	13

Spis zdjęć

1.	Wpięcie dodatkowego karabinka do karabinka przyrządu zjazdowego	5
2.	Wpięcie dodatkowego karabinka do punktu zbiorczego stanowiska	5
3.	Bloker wykonany z przyrządu zaciskowego ręcznego i bloczka pojedynczego	5
4.	Układ „3:1” wykonany za pomocą blokera	6
5.	Układ „3:1” wykonany za pomocą przyrządu zjazdowego	6
6.	Łączenie lin bez przesunięcia węzła	8
7.	Łączenie lin z przesunięciem węzła	8

1. Wstęp

Zgodnie z „Zasadami organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym” podstawową techniką działań jest technika dwóch lin. Polega ona na poruszaniu się na linie poręczowej bądź opuszczaniu na linie trakcyjnej i asekurowaniu jej drugą liną. Funkcje lin mogą być stosowane zamiennie. Należy również pamiętać, by lina asekuracyjna czynnie przejmowała część obciążenia liny trakcyjnej.

Zmiany kierunku z opuszczania na wyciąganie i wyciągania na opuszczanie, a także przejście przez węzeł na linie, wymagają odpowiedniej wymiany przyrządów bądź przepięcia liny w przyrządach. Należy jednak pamiętać o ciągłości stosowania techniki dwóch lin, a co za tym idzie ciągłym obciążaniu obu lin.

2. Stanowisko i wykorzystane przyrządy

Poniższa praca opisuje techniki zmiany kierunku i przejścia przez węzeł za pomocą przyrządu zjazdowego i bloкера wykonanego z przyrządu zaciskowego ręcznego i błočka.

Stanowisko zostało wykonane za pomocą taśm szytych oraz stalowych karabinków HMS, stanowiących punkty zbiorcze.

W przypadku opuszczania zastosowano przyrząd zjazdowy Petzl Rig, powszechnie znajdujący się na wyposażeniu indywidualnym ratownika wysokościowego. Opuszczanie dużych ciężarów wymaga wpięcia liny w dodatkowy karabinek przy przyrządzie zjazdowym w celu zwiększenia tarcia. Poniżej przedstawiono sposoby dopięcia dodatkowego karabinka wymienione w instrukcji obsługi.

punkt mocowania

lina trzymana ręką

Zdjęcie 1 Wpięcie dodatkowego karabinka do karabinka przyrządu zjazdowego

Zdjęcie 2 Wpięcie dodatkowego karabinka do punktu zbiorczego stanowiska

Podczas operacji związanych z wyciąganiem wykorzystany został podstawowy bloker wykonany z przyrządu zaciskowego ręcznego Petzl Ascension i błočka pojedynczego Petzl Minder.

Zdjęcie 3 Bloker wykonany z przyrządu zaciskowego ręcznego i błočka pojedynczego

Wyciąganie było realizowane za pomocą układu „3:1” wykonanego poprzez dopięcie przyrządu zaciskowego ręcznego Petzl Ascension i bloczka pojedynczego. Układ ten wykonany został na bazie blokera.

W podobny sposób wykonywany został by-pass¹ – lina dopięta do przyrządu zaciskowego ręcznego i wpięta w przyrząd zjazdowy, a w razie konieczności wykonania układu „3:1” – wpięcie liny w bloczek przy przyrządzie zaciskowym ręcznym.

Zdjęcie 4 Układ „3:1” wykonany za pomocą blokera

Zdjęcie 5 Układ „3:1” wykonany za pomocą przyrządu zjazdowego

W opisanych operacjach można zastosować bardziej zaawansowane przyrządy, np. bloczki z blokadą lub przyrządy typu CMC Clutch lub Petzl Maestro, łączące w sobie cechy bloczka z blokadą i przyrządu do opuszczania. Jednakże techniki opisane za pomocą wcześniej wymienionego sprzętu są bardziej uniwersalne.

---

¹ By-pass – dodatkowa lina wykorzystywana do przejścia obciążenia

3. Informacje ogólne

Opisane w tym dokumencie techniki dotyczą zmiany kierunku z opuszczania na wyciąganie oraz z wyciągania na opuszczanie, a także przejścia przez węzeł.

Wypięcie liny z przyrządu zjazdowego bądź blokera może nastąpić dopiero po przeniesieniu obciążenia z danej liny na by-pass. Wykonanie by-passa polega na dopięciu do przyrządu zaciskowego ręcznego dodatkowej liny wpiętej w przyrząd zjazdowy. Wykonujemy go zawsze jako regulowany z możliwością zbudowania za jego pomocą układu „3:1”.

Przeniesienie obciążenia między liną, a by-passem polega na zluźnieniu lub napięciu przyrządu w sposób umożliwiający wypięcie drugiego przyrządu. Pozwoli to przekazać obciążenie między liną a by-passem nie odciążając drugiej liny. W przypadku opuszczania należy zastosować dodatkowy karabinek, co zapewni lepszą kontrolę nad wypuszczaniem liny. Z kolei przeniesienie obciążenia poprzez wyciąganie wymaga podciągnięcia liny za pomocą by-passa z układem „3:1”.

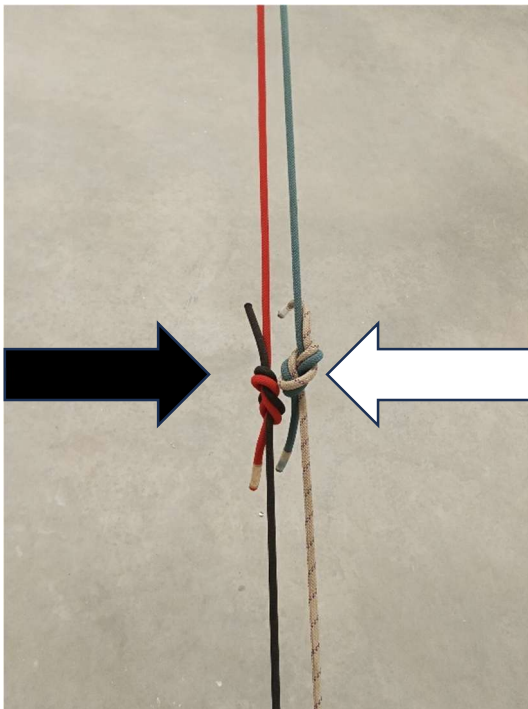
Należy pamiętać, że jeżeli kolejną operacją będzie wyciąganie należy przenieść obciążenie poprzez podciągnięcie liny na by-passie, aby uniknąć dalszego opuszczenia ratownika lub noszy. Z kolei, jeśli naszą kolejną operacją ma być opuszczanie, możemy przenieść obciążenie na by-pass poprzez odpuszczenie liny.

W przypadku operacji związanych z opuszczaniem, należy zwrócić uwagę, by by-pass dopinać do liny w bliskiej odległości od stanowiska. Odpuszczenie liny spowoduje odjechanie przyrządu zaciskowego ręcznego na linie. W przypadku ograniczonego pola pracy ratowników, może to uniemożliwić wypięcie przyrządu zaciskowego ręcznego z liny. Z kolei podczas wyciągania, dopięcie by-passa powinno dawać nam możliwość stworzenia odpowiednio dużego luzu na linie. Jest to szczególnie istotne podczas przechodzenia przez węzeł podczas wyciągania.

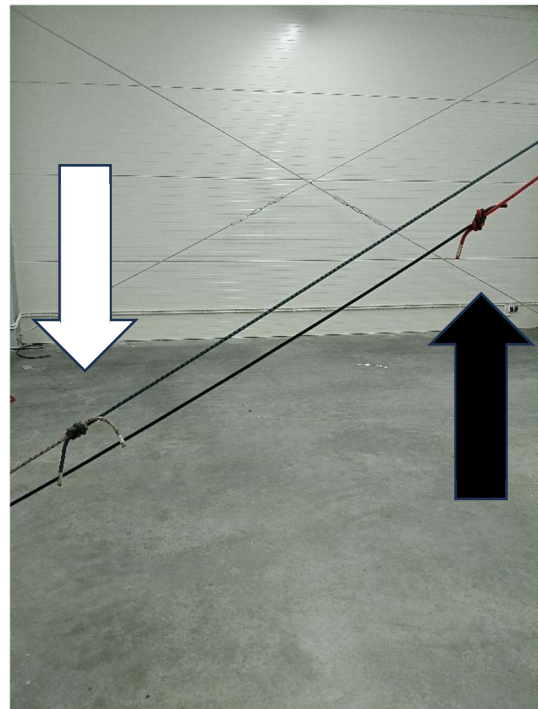
Węzeł na linie pojawia się głównie w dwóch przypadkach:

- wyłączenie uszkodzonego fragmentu liny,
- łączenie lin.

W przypadku dłuższych transportów, zarówno w górę, jak i w dół, może zająć potrzeba połączenia kilku odcinków lin w jeden za pomocą węzłów do łączenia, np. ósemki potrójnej lub ósemki potrójnej. Należy pamiętać, by podczas działań w technice dwóch lin, dążyć do łączenia lin z przesunięciem węzła na poszczególnych linach (tj. trakcyjnej i asekuracyjnej) w stosunku do siebie, co pozwala uniknąć dodatkowych utrudnień. Dla przykładu z odcinków lin o długościach 50 i 100 metrów tworzymy odcinki 100 m + 50 m i 50 m + 100 m.

Zdjęcie 6 łączenie lin bez przesunięcia węzła

Zdjęcie 7 łączenie lin z przesunięciem węzła

4. Zmiana kierunku z opuszczania do wyciągania

Ponieważ naszym kolejnym krokiem ma być wyciąganie, dążymy do tego, by lina nie została w żadnym stopniu opuszczona (unikamy niepotrzebnego opuszczenia ratownika lub ratownika wraz z uszkodzonym). Przeniesienie obciążenia realizujemy poprzez zbudowanie by-passa z układem „3:1” i podciągnięciu obciążenia.

Następnym krokiem będzie wypięcie liny z odciążonego przyrządu zjazdowego i wymiana go na bloker. Kolejnym działaniem będzie ponowne przeniesienie obciążenia z by-passu na bloker poprzez podciągnięcie liny za pomocą układu „3:1”. Na końcu likwidujemy by-pass.

W przypadku drugiej liny postępujemy analogicznie.

Operacje przedstawiono w formie filmu instruktażowego –
kliknij link https://youtu.be/GQG6mw8Z7_k lub zeskanuj kod QR.

5. Zmiana kierunku z wyciągania do opuszczania

Po zbudowaniu by-passa z układem „3:1” podnosimy układ do momentu, gdy będziemy mieć możliwość otwarcia zamka w blokerze. Następnie wymieniamy bloker na przyrząd zjazdowy (przyrząd do opuszczania). Ponieważ naszym kolejnym krokiem jest opuszczanie, by-pass luzujemy poprzez jego odpuszczenie.

W przypadku drugiej liny postępujemy analogicznie.

Operacje przedstawiono w formie filmu instruktażowego – kliknij link <https://youtu.be/XSKzxRBqCr8> lub zeskanuj kod QR.

6. Przejście przez węzeł podczas wyciągania

Prowadzimy wyciąganie do momentu zbliżenia węzła do blokera. W przypadku blokera z przyrządu z ząbkami istotnym jest, aby nie dobijać węzłem do blokera – może to utrudnić wypięcie liny z blokera. Na linie z węzłem, w większej odległości od blokera, tworzymy by-pass z układem „3:1”. Następnie kontynuujemy wyciąganie za pomocą by-passa i drugiej liny. Wyciąganie musimy prowadzić do momentu, aż będziemy w stanie przepiąć bloker za węzeł. Należy zaplanować dopięcie by-passa w odpowiedniej odległości od blokera, aby węzeł przenieść za bloczek przy przyrządzie zaciskowym z bloczkiem tworzącym układ „3:1”.

Ponieważ naszym kolejnym ruchem jest wyciąganie, by-pass odciążamy poprzez wyciąganie liny trakcyjnej i asekuracyjnej.

W przypadku węzła na drugiej linie postępujemy analogicznie.

Operacje przedstawiono w formie filmu instruktażowego –

kliknij link <https://youtu.be/-pNdKvqDIH4> lub zeskanuj kod QR.

7. Przejście przez węzeł podczas opuszczania

Węzłem na linie dojeżdżamy przed dodatkowy karabinek przy przyrządzie zjazdowym. By-pass dopinamy blisko przyrządu zjazdowego, tak aby mieć możliwość operowania dźwignią w przyrządzie zjazdowym. Obciążenie przekazujemy na by-pass poprzez zlurowanie przyrządu zjazdowego na linie z węzłem. Następnie przepinamy przyrząd zjazdowy za węzeł. Ponieważ naszym kolejnym krokiem będzie opuszczanie, by-pass odciążamy poprzez opuszczenie na linie bez węzła i wydanie luzu na przyrządzie zjazdowym by-passu.

W przypadku węzła na drugiej linie postępujemy analogicznie.

Operacje przedstawiono w formie filmu instruktażowego – kliknij link https://youtu.be/aBmCIGHI_9I lub zeskanuj kod QR.

8. Podsumowanie

Przedstawione operacje pozwalają na prowadzenie wyciągania oraz opuszczania zgodnie z zasadami, to znaczy z zachowaniem ciągłości stosowania techniki dwóch lin. Wynika to z właściwego przekazywania obciążenia.

9. Bibliografia

1. Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym.
2. Filmy instruktażowe – materiały wykonane podczas Szkolenia Specjalistycznego Ratowników Wysokościowych KSRG, Częstochowa, 2026 r.
3. Baza Wiedzy KG PSP <https://www.gov.pl/web/kgpsp/baza-wiedzy>